

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 421/2019
24.04.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић и адвоката Боровоја Боровића, поднетим против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду 15К.бр.1074/18 од 30.11.2018. године и Вишег суда у Београду Кж1.бр.3/19 од 06.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.04.2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић и адвоката Боровоја Боровића, поднети против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду 15К.бр.1074/18 од 30.11.2018. године и Вишег суда у Београду Кж1.бр.3/19 од 06.02.2019. године и то адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, а адвоката Боровоја Боровића у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду 15К.бр.1074/18 од 30.11.2018. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 3 (три) месеца у коју му се урачунава време проведено у притвору који му је одређен решењем судије за претходни поступак Другог основног суда у Београду Кпп.Д.бр.218/18 од 12.09.2018. године, а који му се рачуна од 10.09.2018. године када је ухапшен по решењу МУП-а РС Дирекција полиције УКП Служба за превенцију

наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика Ку.бр.202/18 од 10.09.2018. године и који може трајати до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне изречене у првостепеној пресуди, те му се урачунава и време када је окривљени био лишен слободе у вези са кривичним делом пред надлежним органима Републике Турске, а које лишење слободе је трајало од 08.09.2018. године до 10.09.2018. године.

Истом пресудом према окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета и то путне исправе ... серијског броја ... издате дана 19.12.2017. године на име ББ, а која је од окривљеног одузета по потврди о привремено одузетим предметима МУП-а РС Дирекција полиције УКП Служба за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика КУ.бр.202/18 од 10.09.2018. године. Окривљени је ослобођен од дужности да надокнади трошкове кривичног поступка и паушала суду и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1.бр.3/19 од 06.02.2019. године одбијене су као неосноване жалба Другог основног јавног тужиоца у Београду и жалбе бранилаца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић, адвоката Боривоја Боровића и адвоката Зорана Јаковљевића, па је потврђена пресуда Другог основног суда у Београду 15К.бр.1074/18 од 30.11.2018. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Зора Добричанин-Никодиновић, због повреда закона из члана 74. тачка 3), члана 438. став 1. тачка 7), 8) и 9), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи правноснажне пресуде Другог основног суда у Београду 15К.бр.1074/18 од 30.11.2018. године и Вишег суда у Београду Кж1.бр.3/19 од 06.02.2019. године тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за продужено кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ или да укине наведене пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да укине само другостепену пресуду и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање, те да у смислу члана 488. став 2. ЗКП обавести окривљеног и браниоца о седници већа, као и да у смислу члана 488. став 3. ЗКП одреди да се одложи, односно прекине извршење правноснажне пресуде;

- бранилац окривљеног АА - адвокат Боривоје Боровић, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи у целости првостепену и другостепену одлуку тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или да укине првостепену и другостепену одлуку и предмет врати на поновну одлуку првостепеном или другостепеном суду, те да одреди да се прекине извршење правноснажне пресуде, као и да браниоца обавести о времену и месту одржавања седнице већа ради приступа истој.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани и то браниоца окривљеног - адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, а браниоца окривљеног - адвоката Боривоја Боровића у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док су исти захтеви у осталом делу недозвољени.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, бранилац окривљеног АА - адвокат Зора Добричанин-Никодиновић у поднетом захтеву истиче да је суд повредио одредбе кривичног поступка у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца, односно одобрења надлежног органа за кривично гоњење, обзиром да у конкретном случају нису били испуњени законом прописани услови да се против окривљеног пред судом у Републици Србији покрене и води кривични поступак за предметно кривично дело које је наводно извршено на територији више европских држава. Наиме, по ставу браниоца у моменту покретања кривичног поступка, односно доношења решења о одређивању притвора према окривљеном и саслушања окривљеног пред јавним тужиоцем, није постојало одобрење Републичког јавног тужиоца за предузимање кривичног гоњења против окривљеног, нити се окривљени затекао на територији Републике Србије, нити је Републици Србији изручен, већ је доведен из Републике Турске мимо поступка екстрадиције и депортације са „ванредним путним документом странца“ тзв. „пасованом“ који је издала Република Турска.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Наиме, исти наводи истакнути у жалби браниоца окривљеног били су предмет разматрања Вишег суда у Београду који је поступао у другом степену по жалбама изјављеним против првостепене пресуде Другог основног суда у Београду 15К.бр.1074/18 од 30.11.2018. године. Виши суд у Београду као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на странама 6 став два, 7 и 8 став један другостепене пресуде Кж1.бр.3/19 од 06.02.2019. године изнео јасне, детаљне и аргументоване разлоге, које и Врховни касациони суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљеног - адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић у делу у којем указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, истицањем да је пресудом оптужба прекорачена, јер је оптужним предлогом Другог основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.3543/18 од 05.10.2018. године окривљеном стављено на терет да је употребљавао „преиначену праву јавну исправу - пасош ..., серијског броја ... која гласи на име лица ББ, у коме се налази фотографија окривљеног АА, са ближним личним подацима лица ББ ...“, док је првостепени суд у чињеничном опису изреке првостепене пресуде изоставио чињеничне наводе диспозитива оптужног акта „са ближним личним подацима лица ББ“, као и навод „праву“.

Жалбом браниоца окривљеног указивано је и на ову битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, па када се има у виду да је Виши суд у Београду као другостепени о томе изнео јасне разлоге на страни 5 став два другостепене пресуде Кж1.бр.3/19 од 06.02.2019. године којом је одбио као неосновану жалбу браниоца окривљеног, а које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, то на њих у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и упућује.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљеног - адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, истицањем да се правноснажна пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама ЗКП не може заснивати и то на службеној белешци КТ.бр.3543/18 сачињеној дана 11.09.2018. године од стране Другог основног јавног тужиоца у Београду, јер иста није сачињена у складу са одредбама чланова 232. и 233. ЗКП, обзиром да није наведено тачно време и то дан и час обављања телефонског разговора, ни број телефона, као ни место где се у том тренутку налазе саговорници.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер по налажењу овога суда службена белешка Другог основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.3543/18 представља законит доказ и као таква се може користити у кривичном поступку. Ово имајући у виду да је иста сачињена у смислу члана 99. Правилника о управи у јавним тужилаштвима („Службени гласник РС“, број 110/2009 14/2018) и у свему је у складу са одредбама члана 232. став 5. ЗКП, обзиром да садржи податке из члана 233. став 1. ЗКП, између осталог и опредељено место и време предузимања радње (обављање путем телефона службеног разговора Другог основног јавног тужиоца у Београду са Републичким јавним тужиоцем), пошто је назначено место - Београд и време - дана 10.09.2018. године у вечерњим часовима, а то што у службеној белешци није наведен час вођења разговора и број телефона са којег и према којем је упућен позив, није ни од каквог утицаја на законитост овог доказа.

По оцени овога суда, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног - адвоката Боривоја Боровића у којима указује на битну

повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, истицањем да се правноснажна пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама ЗКП не може заснивати и то на записнику о саслушању окривљеног сачињеном од стране јавног тужиоца у претходном поступку, тачније на исказу окривљеног датом на том записнику, а без ког доказа не би била донета осуђујућа пресуда. Као разлог незаконитости овог доказа бранилац окривљеног истиче да наведени записник о саслушању окривљеног у претходном поступку, иако је његово извођење предложено од стране јавног тужиоца, није изведен као доказ на главном претресу, јер суд није извршио увид у исти, при чему је окривљени приликом његовог саслушања на главном претресу одржаном дана 23.10.2018. године изнео своју одбрану у којој се није ослањао на исказ дат на том записнику, нити је при том исказу остао, а поред тога окривљеном тај исказ није предочен од стране суда, нити је он питан да ли при њему остаје.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани. Наиме, из списка предмета и то записника о главном претресу од 23.10.2018. године произилази да је окривљени на том главном претресу „износећи своју одбрану између осталог изјавио и да је, „дао исказ у тужилаштву“, да је тај исказ истина и да он остаје при том исказу (страна 7 записника), а поред тога и јавни тужилац је потом окривљеном приликом постављања питања предочио његов исказ који је дао пред Другим основним јавним тужиоцем у Београду дана 12.09.2018. године и он је одговарајући на питање јавног тужиоца изјавио да сматра да ништа није другачије казивао од онога што је рекао пред тужиоцем, већ да је пред судом само мало детаљније објаснио неке ствари које се тичу добијања пасоша (страна 35/15 списка предмета). Дакле, како из списка предмета произилази да је окривљени у свом исказу датом на главном претресу одржаном дана 23.10.2018. године прихватио као свој исказ који је дао на записнику сачињеном приликом саслушања пред Другим основним јавним тужиоцем у Београду дана 12.09.2018. године, то су неосновани наводи браниоца окривљеног да суд није могао користити исказ окривљеног дат пред јавним тужиоцем и да је тиме учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Такође су од стране Врховног касационог суда као неосновани оцењени и наводи браниоца окривљеног - адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић у којима указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 61. КЗ, истицањем да у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци пресуде није описано продужено кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим, већ само трајно кривично дело, обзиром да нису описане посебне радње извршења сваког од кривичних дела које улазе у конструкцију продуженог кривичног дела, већ је радња кривичног дела (употребити) описана трајним глаголом - преиначену јавну исправу у више наврата „употребљавао“ као праву пружавши је на увид овлашћеним службеним лицима на више разних граничних прелаза, због чега се ради о само једној радњи кривичног дела.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне пресуде јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног АА стичу сви битни законски елементи продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ. У конкретном случају суд је правилно правно квалификовао кривично-правне радње окривљеног и правилно применио члан 61. КЗ, јер је окривљени извршио више истоврсних кривичних дела - кривичних дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ и то петнаест пута, а која дела су учињена у временској повезаности и која представљају целину због коришћења истих ситуација и јединственог умишљаја окривљеног. При овоме треба истаћи да свака употреба преиначене јавне исправе представља свршено кривично дело, а то што је у конкретном случају употребљен трајни глагол не значи да се ради о трајном кривичном делу како то погрешно сматра бранилац окривљеног.

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић и адвоката Боривоја Боровића у осталом делу су недозвољени.

Наиме, бранилац окривљеног - адвокат Зора Добричанин-Никодиновић у осталом делу захтева само формално означава повреду закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном и цитира законски текст исте. Међутим, из навода којима образлаже ову повреду произилази да бранилац фактички указује на неправилну примену одредаба члана 447. став 4. ЗКП (због које није дозвољено подношење захтева) од стране другостепеног суда, обзиром да истиче да је довођење окривљеног који се налази у притвору на седницу већа другостепеног суда, о којој је он претходно обавештен, било нужно и неопходно, јер је на седницу уместо изабраног браниоца окривљеног - адвоката Боривоја Боровића приступила адвокат Ирина Боровић по заменичком пуномоћју, при чему су жалбени предлози адвоката Ирине Боровић и другог изабраног браниоца окривљеног - адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић која је била присутна седници већа у колизији, тако да је окривљеном ускраћено законско право на адекватну одбрану, односно могућност да се изјасни о томе да ли прихвата адвоката који је приступио по заменичком пуномоћју или се томе изричито противи и о томе које жалбене наводе и предлоге, као и одбрану прихвата.

Поред тога, бранилац окривљеног - адвокат Зора Добричанин-Никодиновић као разлог подношења захтева наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, због које је подношење захтева такође дозвољено окривљеном, с тим што своју тврдњу да пресудом није потпуно решен предмет оптужбе образлаже неразумљивошћу изреке првостепене пресуде и недостатком разлога о чињеницама које су предмет доказивања у побијаним пресудама, а што би по налажењу овога суда представљало битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Ово имајући у виду да бранилац истиче да суд ниједном

речју ни у изреци, а ни у образложењу побјаних пресуда, не наводи у чему се конкретно састоји преиначење јавне исправе која је предмет кривичног дела.

Осим тога, бранилац окривљеног - адвокат Зора Добричанин-Никодиновић у захтеву наводи и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац окривљеног своју тврдњу да у радњама окривљеног не постоји кривично дело за које је правноснажно оглашен кривим образлаже оспоравањем утврђеног чињеничног стања у правноснажним одлукама и оценом доказа датом од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа. Ово имајући у виду да бранилац истиче да суд није утврдио предмет кривичног дела и то да се у конкретном случају ради о преиначеној јавној исправу, као ни време, место и начин његовог извршења, обзиром да из изведених доказа и то пре свега из графоскопског вештачења произилази да спорни пасош ни на који начин није преправљан и мењан, већ да се ради о аутентичном и оригиналном пасошу издатом од стране надлежног органа

Бранилац окривљеног - адвокат Боривоје Боровић у осталом делу захтева, као разлог побјанања правноснажних пресуда, само формално означава повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном, цитирајући законски текст истих. Међутим, својим наводима којима образлаже ове повреде бранилац по налажењу овога суда суштински указује на неразумљивост изреке првостепене пресуде, обзиром да истиче да је суд у изреци првостепене пресуде навео да је окривљени дело извршио употребом преиначене јавне исправе, при чему је изостала конкретизација битног елемента кривичног дела, обзиром да суд није прецизирао и определио у чему се то преиначење спорног пасоша састоји, због чега није могуће идентификовати у коме делу је спорна исправа преиначена и то да ли у мењању имена корисника пасоша, фотографије, серијског броја или можда неког другог личног податка, а који наводи би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да браниоци окривљеног АА, као разлоге побјанања правноснажних пресуда, само формално означавају повреде закона због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном (адвокат Зора Добричанин-Никодиновић - члан 74. тачка 3), члан 438. став 1. тачка 8) и члан 439. тачка 1) ЗКП, а адвокат Боривоје Боровић - члан 439. тачка 1) и 2) ЗКП), док суштински указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, а бранилац окривљеног - адвокат Зора Добричанин-Никодиновић поред тога указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, повреду одредбе члана 447. став 4. ЗКП и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, а што не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовим браниоцима због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Наводима браниоца окривљеног - адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић у којима се као незаконит доказ истиче потврда о привремено одузетим предметима се по налажењу овога суда не оспорава законитост овог доказа, јер се не наводи ни један конкретан разлог његове незаконитости, већ се заправо оспорава истинитост наведене потврде о привремено одузетим предметима имајући у виду да се у захтеву тврди да су сви предмети који су наведени у потврди, између осталог и спорни пасош, од окривљеног одузети у Републици Турској, а не у Републици Србији, те се даје сопствена оцена шта је смисао наведене потврде, чиме се фактички оспорава утврђено чињенично стање у овом делу и оцена суда о прихватљивости овог доказа, па је стога Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, наводима браниоца окривљеног - адвоката Боривоја Боровића у којима се као незаконит доказ истиче да је суд чињеницу да спорни пасош ... представља преиначену јавну исправу утврдио на основу својих субјективних уверења, која су названа од стране суда као „објективна мерила расуђивања“, при чему није извео доказну радњу „увиђаја ствари“ из члана 135. ЗКП, већ је извршио само увид у спорни пасош на основу члана 138. ЗКП, иако је спорни пасош био предмет поступка и анализе, односно аутентичности његовог садржаја од стране стручног лица (графоскопско вештачење), се фактички само оспорава оцена конкретног доказа дата од стране суда, а не његова законитост. Наиме, у поднетом захтеву браниоца окривљеног нема навода о томе у чему се конкретно састоји незаконитост овог доказа, тј. да ли је доказ незаконит сам по себи или по начину прибављања (члан 16. став 1. ЗКП), већ се само оспорава оцена наведеног доказа дата на основу, како се то у захтеву наводи „објективних мерила расуђивања“, па је стога Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић и адвоката Боривоја Боровића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одбио као неосноване и то захтев адвоката Зоре Добричанин-Никодиновић у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, а захтев адвоката Боривоја Боровића у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљеног на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП одбацио као недозвољене.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.